

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ PRAVIENIŠKIŲ PATAISOS NAMUS-ATVIRAJĄ KOLONIJĄ IR KALĖJIMŲ DEPARTAMENTĄ PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJOS

2018-01-12 Nr. 4D-2017/1-1
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius 2018 m. sausio 2 d. gavo X (toliau vadinama ir – Pareiškėjas) skundą (toliau vadinama – Skundas) dėl Pravieniškių pataisos namų-atvirosios kolonijos (toliau vadinama – Pravieniškių PN-AK) pareigūnų veiksmų (neveikimo), galimai nepagrįstai atsisakant pateikti informaciją, ir Kalėjimo departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos (toliau vadinama – KD) pareigūnų veiksmų (neveikimo), galimai netinkamai išnagrinėjus su tuo susijusį Pareiškėjo skundą.

2. Skunde Pareiškėjas nurodo, kad jis kreipėsi į Pravieniškių PN-AK administraciją prašydamas pateikti Lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos komisijos (toliau vadinama – Komisija) posėdžio protokolo, kuriuo remiantis buvo priimtas 2017 m. rugsėjo 11 d. nutarimas Nr. 95-167 „Dėl lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos netaikymo su intensyvia priežiūra nuteistajam X“, kopiją, tačiau tenkinti Pareiškėjo prašymą buvo atsisakyta; raštą dėl atsisakymo pateikti minėto protokolo kopiją Pareiškėjas apskundė KD, tačiau KD atsakymas galimai nepagrįstai buvo palankus Pravieniškių PN-AK, o ne Pareiškėjui.

3. Pareiškėjas Seimo kontrolieriaus prašo ištirti Skunde nurodytas aplinkybes.

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Prie Pareiškėjo Skundo pridedamuose dokumentuose nurodoma, kad:

4.1. 2017 m. rugsėjo 12 d. Pareiškėjas kreipėsi į Pravieniškių PN-AK pareigūnus prašydamas pateikti Komisijos posėdžio protokolo, kuriuo remiantis buvo priimtas 2017 m. rugsėjo 11 d. nutarimas Nr. 95-167 „Dėl lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos netaikymo su intensyvia priežiūra nuteistajam X“, kopiją;

4.2. 2017 m. rugsėjo 21 d. Pravieniškių PN-AK raštu atsakė į šios pažymos 4.1 punkte nurodytą Pareiškėjo kreipimąsi; šiame atsakyme rašoma, kad pagal nustatytą teisinį reglamentavimą Komisija neturi pareigos leisti nuteistiesiems susipažinti su posėdžių protokolais, todėl Pareiškėjo prašymas nebus tenkinamas;

4.3. 2017 m. spalio 3 d. Pareiškėjas Pravieniškių PN-AK 2017 m. rugsėjo 21 d. atsakymą apskundė KD;

4.4. 2017 m. lapkričio 6 d. KD raštu Nr. 2S-6666 Pareiškėjas informuotas, kad

Pravieniškųjų PN-AK 2017 m. rugsėjo 21 d. atsakyme pagrįstai nurodė, jog pagal nustatytą teisinį reglamentavimą Komisija neturi pareigos leisti nuteistiesiems susipažinti su posėdžių protokolais, ir netenkino Pareiškėjo prašymo; KD rašte Nr. 2S-6666 pažymi, kad Komisijos posėdžio protokolas Pareiškėjui negalėjo būti pateiktas dar ir dėl to, kad jame nurodyti kai kurie duomenys nėra vieši.

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

5. Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo (toliau vadinama – TGIĮ):

5.1. 4 straipsnis „Institucijos pareiga teikti dokumentus pareiškėjams“ – „1. Institucijos privalo teikti pareiškėjams ar jų atstovams (toliau – pareiškėjas) dokumentus, išskyrus šio įstatymo ir kitų įstatymų nustatytus atvejus. [...]“;

5.2. 6 straipsnis „Dokumentų teikimo principai“ – „Institucija, teikdama dokumentus, vadovaujasi šiais principais: 1) dokumentų išsamumo – pareiškėjui turi būti pateikti visi pagal teisės aktus teiktini jo prašymo turinį atitinkantys dokumentai; 2) dokumentų tikslumo – pareiškėjui teikiami dokumentai turi atitikti institucijos disponuojamus dokumentus; 3) teisėtumo – institucijos veiksmai teikiant dokumentus grindžiami šiuo ir kitais įstatymais ar kitais norminiais teisės aktais; 4) objektyvumo – institucijos darbuotojai, teikdami dokumentus, turi būti nešališki ir objektyvūs; 5) pagalbos – pareiškėjams teikiama pagalba įgyvendinant teisę gauti dokumentus; 6) dokumentų prieinamumo – sudaromos palankios sąlygos pareiškėjams naudoti dokumentus neatsižvelgiant į jų veiklos tikslus ir teisinę formą, o prireikus nustatomos tik būtiniausios teisinės, techninės ir (arba) finansinės dokumentų teikimo pareiškėjams sąlygos; 7) abipusio naudojimo – institucija pareiškėjui pateiktus dokumentus prireikus toliau pati juos naudoja“;

5.3. 15 straipsnis „Atsisakymas pateikti dokumentus“ – „1. Institucija atsisako pateikti pareiškėjui dokumentus, jeigu: 1) tas pats pareiškėjas pakartotinai prašo tų pačių dokumentų, kurie jam jau buvo pateikti; 2) prašomi dokumentai yra paskelbti institucijos interneto svetainėje, visuomenės informavimo priemonėse, taip pat naudojant elektronines priemones; tokiu atveju per 3 darbo dienas nuo prašymo gavimo institucijoje dienos pareiškėjui nurodomas jų paskelbimo šaltinis; 3) pagal pareiškėjo prašymą reikėtų specialiai adaptuoti, apdoroti ar kitaip perdirbti dokumentus ir tai būtų susiję su neproporcingai didelėmis darbo ir laiko sąnaudomis; 4) šio įstatymo 12 straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka paprašius patikslinti ir (ar) papildyti prašymą, pareiškėjas jo nepatikslinka arba patikslinto prašymo turinys yra nekonkretus; 5) institucija prašomų dokumentų tvarkymą nutraukė pasikeitus institucijos funkcijoms; 6) nėra galimybės nustatyti pareiškėjo tapatumo; 7) pareiškėjas kreipiasi dėl dokumentų, kurių teikimui šio įstatymo nuostatos netaikomos šio įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje nurodytais atvejais. 2. Jeigu institucija nustato šio straipsnio 1 dalyje nurodytus atsisakymo pateikti dokumentus pareiškėjui pagrindus, ji per 3 darbo dienas nuo prašymo gavimo institucijoje dienos priima sprendimą dėl atsisakymo pateikti dokumentus pareiškėjui. Nustačiusi, kad yra pagrindas atsisakyti pateikti jam dokumentus, institucija kitą darbo dieną nuo sprendimo priėmimo apie tai privalo pranešti pareiškėjui, nurodyti teisinį pagrindą ir informuoti apie šio sprendimo apskundimo tvarką. [...]“

Tyrimo išvados

6. Skunde nurodoma, kad Pravieniškųjų PN-AK pareigūnai galimai nepagrįstai atsisako pateikti Pareiškėjui Komisijos posėdžio protokolo, kuriuo remiantis buvo priimtas 2017 m. rugsėjo 11 d. nutarimas Nr. 95-167, kopiją, o Pravieniškųjų PN-AK pareigūnų veiksmuose (neveikime) KD pažeidimo nežvelgia, nors, Pareiškėjo nuomone, turėtų tai padaryti ir imtis veiksmų, kad būtų įgyvendinama nuteistųjų teisė gauti informaciją.

7. Pagal nustatytą teisinį reglamentavimą, kiekvienas asmuo turi teisę gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų. Ši informacija yra teikiama TGIĮ nustatyta tvarka.

TGIĮ 15 straipsnyje yra nurodytas baigtinis sąrašas pagrindų, kuriems esant įstaigos turi teisę atsisakyti teikti pareiškėjams jų prašomą informaciją, t. y. jeigu pagal pareiškėjo prašymą reikėtų sukurti dokumentus ar informacijos rinkmenas ir tai būtų susiję su neproporcingai didelėmis darbo ir laiko sąnaudomis; prašymo turinys yra nekonkretus; tas pats pareiškėjas pakartotinai prašo tos pačios informacijos; prašoma informacija jau buvo viešai paskelbta; įstaiga tam tikros informacijos rinkimą ir tvarkymą nutraukia pasikeitus įstaigos funkcijoms, ir kt. Be to, visais atvejais, jeigu įstaiga atsisako pateikti informaciją, pareiškėjui išsiunčiamas apie tai pranešimas, kuriame nurodoma atsisakymo priežastis ir sprendimo apskundimo tvarka. Toks pranešimas turi būti išsiųstas per 4 darbo dienas nuo pareiškėjo prašymo suteikti informaciją gavimo įstaigoje dienos.

8. *Valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, kurioms taikomos TGIĮ nuostatos* – tai atstovaujamosios, valstybės vadovo, vykdomosios, teisminės valdžios institucijos, teisėsaugos institucijos ir įstaigos, audita, kontrolę (priežiūrą) atliekančios institucijos ir įstaigos, kitos valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, kurios finansuojamos iš valstybės ar savivaldybių biudžetų bei valstybės pinigų fondų ir kurioms Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka yra suteikti viešojo administravimo įgaliojimai, įmonės ir įstaigos, teikiančios asmenims viešąsias paslaugas; taip pat valstybės ir savivaldybių įmonės, viešosios įstaigos, kurių savininkė arba bent viena iš dalininkų yra valstybė ar savivaldybė, akcinės bendrovės ir uždarnosios akcinės bendrovės, kuriose valstybei arba savivaldybei priklauso daugiau kaip 50 procentų balsų visuotiniame akcininkų susirinkime, kai jos teikia informaciją apie savo darbuotojų darbo užmokestį šio įstatymo nustatyta tvarka.

Kadangi *Pravieniškių PN-AK yra viešojo administravimo subjektas*, todėl nagrinėdamas pareiškėjų skundus, be specialiųjų teisės nuostatų, savo veikloje privalo laikytis ir kitų viešojo administravimo srityje taikomų teisės aktų, įskaitant ir TGIĮ.

Skundo tyrimo metu nustatyta, kad Pareiškėjas 2017 m. rugsėjo 12 d. kreipėsi į Pravieniškių PN-AK pareigūnus prašydamas pateikti Komisijos posėdžio protokolo, kuriuo remiantis buvo priimtas 2017 m. rugsėjo 11 d. nutarimas Nr. 95-167, kopiją; 2017 m. rugsėjo 21 d. Pravieniškių PN-AK pareigūnai raštu atsisakė suteikti prašomą informaciją motyvuodami tuo, kad *pagal nustatytą teisinį reglamentavimą Komisija neturi pareigos leisti nuteistiesiems susipažinti su posėdžių protokolais*.

Šios aplinkybės leidžia teigti, kad Pravieniškių PN-AK pareigūnai sprenddami Pareiškėjo prašymo tenkinimo / netenkinimo klausimą *nesivadovavo TGIĮ, t. y., nevertino, ar yra / nėra šio įstatymo 15 straipsnyje nustatytų teisinių pagrindų atsisakyti teikti Pareiškėjo prašomą informaciją*; jei TGIĮ 15 straipsnyje nustatytų teisinių pagrindų atsisakyti teikti informaciją nenustatyta – Pravieniškių PN-AK privalėjo suteikti Pareiškėjui jo prašomą informaciją; jei nustatyta – turėjo pateikti Pareiškėjui *motyvuotą pranešimą, kuriame nurodoma atsisakymo priežastis ir sprendimo apskundimo tvarka*.

Be to, atkreiptinas dėmesys, kad *buvo pažeistas TGIĮ nustatytas 4 darbo dienų terminas pranešimui apie atsisakymą suteikti informaciją pateikti, t. y., Pareiškėjui jis buvo pateiktas po 7 darbo dienų*.

9. 2017 m. spalio 3 d. Pareiškėjas 2017 m. rugsėjo 21 d. Pravieniškių PN-AK atsakymą apskundė KD; 2017 m. lapkričio 6 d. KD raštu Nr. 2S-6666 Pareiškėjas informuotas, kad Pravieniškių PN-AK pareigūnai Pareiškėjo teisių nepažeidė. Pažymėtina, kad Seimo kontrolierius (šios pažymos 8 punktas) laikėsi priešingos pozicijos ir pripažino, jog Pravieniškių PN-AK pareigūnai pažeidė Pareiškėjo teisę gauti informaciją, nes nesivadovavo TGIĮ nuostatomis sprenddami klausimą dėl Pareiškėjo prašymo pateikti Komisijos posėdžio protokolo kopiją tenkinimo

/ netenkinimo. Dėl šios priežasties vertintina, kad KD pareigūnų 2017 m. lapkričio 6 d. raštas Nr. 2S-6666 yra neteisėtas ir nepagrįstas.

Be to, KD 2017 m. lapkričio 6 d. rašte Nr. 2S-6666 pažymi, kad Komisijos posėdžio protokolas Pareiškėjui negalėjo būti pateiktas dar ir dėl to, kad jame nurodyti kai kurie duomenys nėra vieši. Seimo kontrolieriaus nuomone, ši aplinkybė nepaneigia Pareiškėjo teisės gauti minėto dokumento kopiją, nes jame esantys nevieši duomenys galėjo būti nuasmeninti ir / arba uždengti.

10. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad nagrinėjamas Skundas yra pagrįstas.

Pravieniškių PN-AK direktoriui rekomenduotina nustatyti, dėl kokių priežasčių prieš teikdami atsakymą Pravieniškių PN-AK pareigūnai netyrė Pareiškėjo prašymo atitikties TGIĮ 15 straipsnio reikalavimams (neteikė jam informacijos TGIĮ nustatyta tvarka), ir imtis priemonių, kad ateityje informacija pareiškėjams būtų teikiama vadovaujantis TGIĮ nuostatomis.

KD direktoriui rekomenduotina imtis priemonių, kad KD pavaldžiose įstaigose informacija pareiškėjams būtų teikiama TGIĮ nustatyta tvarka ir kad KD pareigūnai, tirdami pareiškėjų skundus, užtikrintų TGIĮ nuostatų taikymą.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

11. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia X Skundą dėl Pravieniškių PN-AK pareigūnų veiksmų (neveikimo), nepagrįstai atsisakant suteikti informaciją, pripažinti pagrįstu.

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

12. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 14, 17 punktais, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius Pravieniškių PN-AK direktoriui rekomenduoja:

12.1 nustatyti, dėl kokių priežasčių prieš teikdami atsakymą Pravieniškių PN-AK pareigūnai netyrė Pareiškėjo prašymo atitikties TGIĮ 15 straipsnio reikalavimams (neteikė jam informacijos TGIĮ nustatyta tvarka);

12.2. imtis priemonių, kad ateityje informacija pareiškėjams būtų teikiama vadovaujantis TGIĮ nuostatomis.

13. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 17 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius KD direktoriui rekomenduoja imtis priemonių, kad KD pavaldžiose įstaigose informacija pareiškėjams būtų teikiama TGIĮ nustatyta tvarka ir kad KD pareigūnai, tirdami pareiškėjų skundus, užtikrintų TGIĮ nuostatų taikymą.

14. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), **bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.**